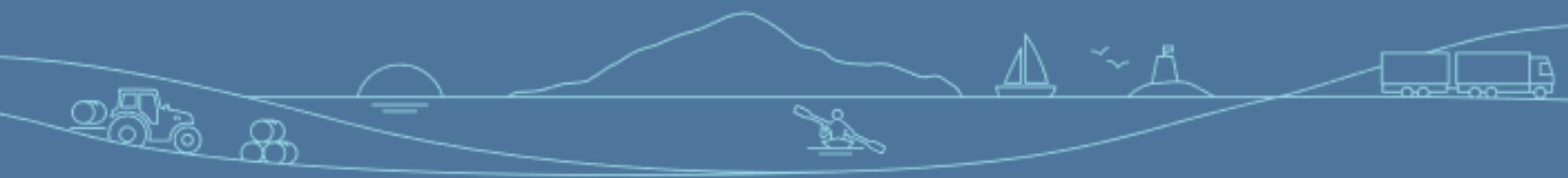

Plandel

Kommuneplanens samfunnsdel – Vedlegg II

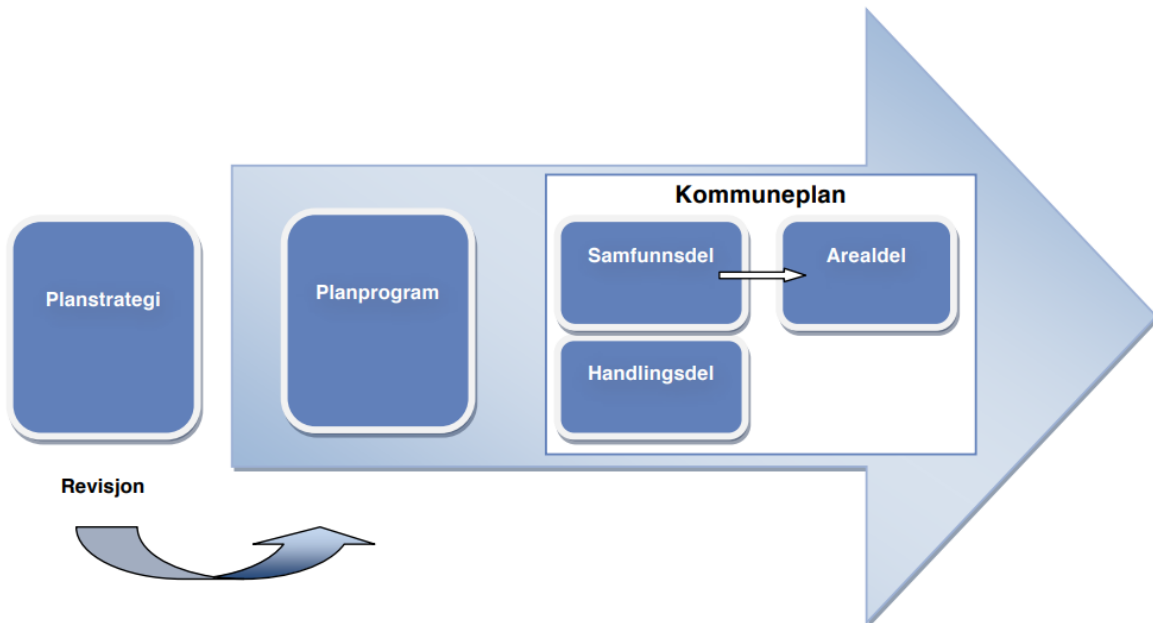

LIV
LAGA

Plandel

Vedlegg 2 presenterer fokusområdene valgt for kommuneplanens samfunnsdel. Disse er basert på en analyse av kunnskapsgrunnlaget og en vurdering av utfordringer og muligheter. Dokumentet beskriver veien frem til de endelige satsningsområdene, som reflekterer innbyggernes ønsker, politiske prioriteringer og kommunens forutsetninger.

- Om kommuneplanens samfunnsdel
 - Kommuneplanprosessen

Figur 1, Kommuneplanprosessen

Figur 1 illustrerer kommuneplanprosessen. Kommunestyret i Lurøy vedtok 20. mars 2024, i sak 4/24, planstrategien for perioden 2024-2028 i samsvar med plan- og bygningslovens § 10-1. Denne strategien fastslår at Lurøy kommune skal utarbeide samfunnsdelen av kommuneplanen.

Etter plan- og bygningsloven § 11-1 (heretter kalt PBL), skal kommunen ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel. Den skal være kommunens overordnede styringsdokument. Den skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver. Kommuneplanen skal ta utgangspunkt i planstrategi, og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Samfunnsdel skal omhandle langsiktige utfordringer når det gjelder mål og strategier for Lurøy som samfunn, og kommunen som organisasjon. Den skal gjenspeile det kommunen jobber med, og skal være grunnlaget for sektorens planer og virksomhet i kommunen.

I henhold til Folkehelseloven §§ 5 og 6 skal kommunen ha nødvendig oversikt over helsetilstand i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. I arbeidet med kommuneplanen skal kommunen fastsette overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet som er egnet til å møte de utfordringer kommunen står overfor.

Det samme gjelder utfordringer knyttet til boligsosialt arbeid. I henhold til boligsosial loven §5 om ansvar for organisering og planlegging, skal kommunen ha oversikt over behovet for både

ordinære og tilpassede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Det skal også, i arbeidet med kommuneplanen, fastsettes overordnede mål og strategier for å møte utfordringene kommunen står overfor knyttet til det boligsosiale arbeidet. Kommuneplanen skal også ha en handlingsdel, som inneholder et handlingsprogram for å gjennomføre kommuneplanens samfunnsdel for de fire påfølgende år (eller mer). Den gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver. Kommuneplanens handlingsdel skal inneholde konkrete tiltak og oppdateres årlig. Etter Kommuneloven §14-4 gis det muligheten til å integrere økonomiplanen som en del av handlingsdelen. Dette gir en strategisk tilnærming, der økonomiske hensyn blir tett knyttet til overordnede mål.

Planprogrammet for samfunnsdelen setter rammer for prosessen, og spesifiserer blant annet plantemaer, føringer, prosessbeskrivelse, ansvarsfordeling og medvirkningsopplegg.

Revisjonen av kommuneplanens samfunnsdel ble opprinnelig påbegynt i 2020, men ble utsatt. Et nytt planprogram ble vedtatt av formannskapet, sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn i slutten av 2023. I løpet av revisjonsprosessen ble det nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra alle etater. Første steg var en spørreundersøkelse, som dannet grunnlaget for de syv folkemøtene som ble arrangert i kommunen. Det ble også gjennomført møter med ungdomsrådet og en arbeidsøkt med kommunestyret under budsjettdugnaden. Referatene fra disse møtene er vedlagt, og resultatene fra dem utgjør Vedlegg 1 – Kunnskapsgrunnlaget.

- Overordnede føringer
 - Nasjonale forventninger og føringer

Revisjonen av kommuneplanens samfunnsdel for Lurøy kommune er gjennomført med klar forankring i «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027». Dokumentet setter rammene for hvordan kommunal planlegging skal bidra til å løse nasjonale utfordringer og samtidig sikre lokale tilpasninger. Forventningene gir en tydelig retning for arbeidet med sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft, samt for samordning og effektivisering av planprosessene.

I Lurøy har arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel hatt et helhetlig perspektiv. Fokus har vært på å balansere nasjonale mål med lokale behov og prioriteringer. Prosessen har vært preget av bred medvirkning og involvering, noe som har sikret forankring og legitimitet til planen. Digitalisering og åpenhet i planprosessene har vært viktige verktøy for å engasjere både innbyggere og andre aktører.

Videre har arbeidet med kommuneplanen vært en anledning til å styrke innsatsen for trygge og inkluderende lokalsamfunn. Planen legger opp til å blant annet skape stabile og attraktive bomiljøer med tilgang til varierte boligtyper, gode tjenester og sosiale møteplasser. Den tar også opp i seg behovet for å styrke folkehelsen gjennom bedre levekår og tilgang til grøntområder.

Kommuneplanens samfunnsdel for Lurøy kommune gjenspeiler nasjonale mål samtidig som den tar hensyn til lokale prioriteringer og forutsetninger. Planen balanserer overordnede forventninger med Lurøy kommunes egne behov og ressurser, og legger dermed til rette for en helhetlig samfunnsutvikling som både imøtekommer dagens utfordringer og skaper et solid grunnlag for fremtiden.

- FNs bærekraftsmålene

Norge har forpliktet seg til 2030-agendaen, og dette gir føringer også for kommunalt planarbeid. Arbeidet med kommuneplanen reflekterer et mål om å balansere lokale prioriteringer med globale utfordringer, noe som er nødvendig for å fremme en helhetlig og bærekraftig utvikling i Lurøy.

Bærekraftsmålene gir både en visjon og en struktur for planleggingen. For Lurøy kommune innebærer dette å fokusere på konkrete satsningsområder som støtter opp under prioriterte bærekraftsmål. Disse målene er ikke bare retningslinjer, men også verktøy som hjelper kommunen med å sikre en langsiktig, robust utvikling.

I starten av revisjonsprosessen ble det identifisert flere bærekraftsmål som relevante for Lurøy kommune. Disse målene, som spenner fra sosial inkludering til bevaring av naturressurser, har bidratt til å definere kommunens fokusområder. For å oppnå bærekraftsmålene har Lurøy valgt å prioritere mål som er relevante for kommunens lokale ønskede utvikling. Samtidig har det vært viktig å erkjenne at ikke alle bærekraftsmål kan gis like stor oppmerksomhet. Valgene er derfor gjort på bakgrunn av en vurdering av de mest presserende utfordringene og mulighetene i Lurøy.

- Regionale føringer

Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel for Lurøy kommune har også tatt utgangspunkt i regionale føringer, slik som *Et Nordland for fremtiden 2024–2028*, samt de regionale planene for klima, miljø og folkehelse.

Den regionale planstrategien legger opp til å styrke livskraftige og inkluderende lokalsamfunn gjennom en helhetlig og framtidrettet tilnærming. Strategien fremhever balansen mellom bruk og vern av natur og arealer, noe som er særlig relevant for Lurøy som en kystkommune med rike naturressurser og et sårbart miljø. Videre understrekes viktigheten av samfunnssikkerhet og kritisk infrastruktur, som også er prioriterte temaer i Lurøy kommunens sin samfunnsdel.

Koblingen til *Regional plan for klima og miljø* og *Regional plan for folkehelse – Kilder til livskvalitet* er tydelig i arbeidet med å ivareta både bærekraft og innbyggernes livskvalitet. Klima- og miljøplanen gir føringer for å redusere klimagassutslipp, bevare naturressurser og tilpasse samfunnet til et endret klima. Folkehelseplanen understreker betydningen av gode bomiljøer, tilgang til tjenester og sosiale møteplasser for å fremme trivsel og livskvalitet.

På samme måte som med nasjonale føringer, er det stor grad av overlapp mellom de regionale målene og prioriteringene i kommuneplanens samfunnsdel.

- Perspektiv analyse

Demografisk utvikling og fremtidige utfordringer i Lurøy Kommune

Lurøy kommune står overfor både muligheter og utfordringer knyttet til demografisk utvikling, noe som vil påvirke både samfunnsstrukturen og tjenestetilbudet i årene fremover. Den positive befolkningsveksten frem mot 2030 gir grunn til optimisme, men det er også et tydelig skifte i alderssammensetningen som kan føre til større behov for helse- og omsorgstjenester i fremtiden. Dette gjelder spesielt med tanke på at en økende andel av befolkningen vil være eldre, som er en utvikling som følger nasjonale trender.

I henhold til tallene presentert i kunnskapsgrunnlaget har Lurøy kommune en desentralisert struktur, med en befolkning spredd over både fastlandet og et betydelig antall øyer. Denne geografiske spredningen gir både utfordringer og muligheter. På den ene siden kan det være vanskeligere å tilby et likt tjenestetilbud til alle innbyggere, og tiltrekke seg arbeidskraft utenfor

de enkelte kretsene. På den andre siden gir den spredte bebyggelsen også kommunen muligheten til å bevare et mangfold av lokalsamfunn, som bidrar til et nært og personlig fellesskap. Dette gjør at innbyggerne kjenner hverandre, og samholdet er sterkt. Mange trekker frem nærheten, åpenheten og den gode dugnadsånden som positive aspekter ved livet i Lurøy.

Når det gjelder boligmarkedet, ser vi en økning i både fastboende og fritidsboliger. Et sterkt marked for fritidsboliger kan bidra til økt oppmerksomhet på kommunen som et attraktivt sted å bo og besøke. Imidlertid er det viktig at kommunen legger til rette for et variert boligtilbud for alle livsfaser og aldersgrupper. Et godt boligtilbud er en nøkkelfaktor for å sikre trivsel og stabilitet, og for å tiltrekke både nye innbyggere og arbeidskraft. Samtidig er det viktig at kommunen jobber med å forbedre boligmassen, både gjennom nybygging og vedlikehold av eksisterende boliger, for å sikre at alle innbyggere har et trygt og godt hjem.

Kommunen bør utvikle en strategi for rekruttering og tilflytting, særlig med tanke på demografiske endringer. For å tiltrekke seg nye innbyggere og samtidig ivareta dagens befolkning, må det legges til rette for et attraktivt og inkluderende miljø. Effektiv arealplanlegging, boligbygging og næringsutvikling vil være avgjørende for å opprettholde en stabil befolkning.

Innpendlingen til kommunen har økt, men dette har ikke ført til befolkningsvekst, da mange som jobber her velger å bosette seg andre steder. Kommunen bør derfor kartlegge årsakene til dette og identifisere muligheter for å tiltrekke seg flere fastboende. Uten flere bosatte innbyggere bidrar økt innpendling i liten grad til den ønskede befolkningsveksten.

Lurøy kommune er godt kjent for å være en trygg og god kommune å bo i, med et velfungerende helse- og omsorgssystem og et bredt tilbud innen oppvekstsektoren. Det er imidlertid viktig å erkjenne at den demografiske utviklingen vil tvinge frem nødvendige endringer i både tjenestetilbud og infrastruktur. Derfor bør Lurøy som samfunn og som organisasjon jobbe aktivt med å tilpasse seg disse endringene. På denne måten kan Lurøy fortsette å være et attraktivt sted å bo, med et bærekraftig og dynamisk samfunn.

Bærekraftig arealutvikling i kommunen

Arealutviklingen i Lurøy kommune er avgjørende for å sikre et bærekraftig samfunn som dekker både dagens og fremtidens behov.

Datastatistikk viser et økende behov for institusjonsplasser, spesielt for pasienter med kognitiv svikt og demens. Per i dag er det utfordrende å møte etterspørselen etter skjermede enheter for denne pasientgruppen. Helse- og eldreomsorg spiller derfor en sentral rolle i kommunens arealutvikling, og det er behov for ny tilnærming til hvordan vi legger til rette for at eldre kan bo hjemme lengre. Gjennom felles innsats kan vi skape gode løsninger for fremtiden. Videre bør satsingen på velferdsteknologi styrkes for å sikre moderne løsninger som kan støtte opp under behovene i eldreomsorgen.

Den desentraliserte strukturen har hatt sine fordeler, men i lys av klimaomstillinger og nye teknologiske muligheter bør det vurderes om denne tilnærmingen fortsatt er den mest hensiktsmessige. Kan digitalisering og nye arbeidsmåter åpne opp for andre måter å levere tjenester på? Dette er et spørsmål Lurøy kommunen bør stille seg når det planlegges for fremtiden, og når den vurderer både utfordringer og muligheter. Samtidig er det et felles ansvar for både kommunen som organisasjon og Lurøysamfunnet som helhet. Det må legges til rette for omstilling og forbedring, slik at vi kan bidra til å nå både lokale, nasjonale og globale klimamål.

For å skape aktivitet og trivsel er det også et økt behov for flere møteplasser og tilbud til barn og ungdom. Slike tilbud kan fremme samarbeid mellom de ulike kretsene, stimulere til fysisk aktivitet og legge til rette for kulturelle og sosiale arrangementer. Felles løsninger vil ikke bare styrke fellesskapet, men også gi ungdom flere muligheter til å delta på tvers av kretser og kommunegrenser. Dette vil bidra til et mer levende lokalsamfunn og en bedre hverdag for de unge.

Bærekraftig arealutvikling bør være et overordnet mål for kommunen. Det innebærer blant annet å unngå bygging på myrområder, som kan være ustabile og har en viktig rolle i karbonlagring og naturmangfold. En helhetlig tilnærming til planlegging er nødvendig for å sikre at utvikling skjer i tråd med naturens tåleevne, og at vekst skjer på en måte som ivaretar både innbyggernes trygghet og trivsel.

Kommunen har rikelig med sjøareal, og havbruksnæringen er en sentral del av Lurøys økonomi. For å fremme næringens videre utvikling, er det viktig å tilrettelegge for nødvendige arealer samtidig som vi ivaretar naturen. Havbruksnæringen bidrar betydelig til verdiskaping, på sin side er jordbruk også viktig både økonomisk og kulturelt sett. Det vil være nødvendige å skape en sameksistens mellom næringens behov og hensynet til miljøet.

Lurøy kommune har store muligheter for bærekraftig arealutvikling, særlig takket være de rike naturressursene og kystområdene. God planlegging kan sikre en bærekraftig utvikling. Det bør derfor satses på grønne løsninger i arealplanleggingen. Energieffektive bygg, god kollektivtransport og smart arealbruk kan både kutte klimafotavtrykket og støtte kommunens bærekraftsmål. Samtidig må vi sørge for gode løsninger for overvannshåndtering og riktig dimensjonering av vann- og avløpskapasiteten, slik at systemene våre tåler framtidige behov. Siden dette er kostbare investeringer, handler det om å finne den rette balansen mellom kapasitet, miljøhensyn og økonomi. På den måten kan vi sikre både et sterkere lokalsamfunn og en mer bærekraftig fremtid.

Boligbehovet er også tett knyttet til næringsutviklingen. Tydelige mål vil være viktig for å støtte både eksisterende og nye virksomheter i kommunen. Lurøy kommune har store naturressurser og en kystsoner som gir gode muligheter for næringsutvikling, men for å oppnå god kvalitet og bærekraftig utvikling er det nødvendig å ha riktig kompetanse og tilstrekkelig rekruttering.

For å lykkes med arealutviklingen, bør derfor Lurøy kommune arbeide tverrfaglig og ha en helhetlig tilnærming til planlegging. Dette vil sikre at alle hensyn – fra miljø til økonomi, helse og sosial velferd – blir ivaretatt i utviklingen av kommunen.

Klima- og miljø

Klima- og miljøutfordringene er særlig relevante for Lurøy kommune, som er en øykommune sterkt avhengig av sjøtransport. Historisk har sjøfarten vært en betydelig kilde til utslipp, noe som er en bekymring for kystkommuner. Dette er spesielt relevant ettersom Norge har et mål om å redusere klimagassutslippene med minst 55 prosent innen 2030, sammenlignet med 1990-nivået. Målet er lovfestet og inngår i Norges bidrag under Parisavtalen.

Lurøy kommune har et høyere utslippsnivå per innbygger enn landsgjennomsnittet, hovedsakelig som følge av utslipp fra sjøfart, industri og jordbruk. Samtidig er sjøtransport en kritisk faktor for kommunens utvikling, ettersom havbruksnæringen og lokale bedrifter er avhengige av stabile og presise leveranser. Selv om reguleringen av sjøfartens utslipp hovedsakelig skjer på nasjonalt og internasjonalt nivå, har kommunen fortsatt mulighet til å påvirke miljøbelastningen gjennom bærekraftig arealforvaltning, klimatilpasning og mer

effektiv ressursbruk. Ved å ta i bruk miljøvennlige løsninger der de har handlingsrom, kan Lurøy både redusere lokal forurensning og bidra til å dempe de samlede klima- og miljøutfordringene i regionen. Kommunen må derfor vurdere hvordan utslippsreduksjoner kan gjennomføres på tvers av sektorer uten å begrense næringsutviklingen.

Økt havnivå og ekstremvær utgjør konkrete trusler for kommunen, og tiltak for å tilpasse seg klimaendringene er nødvendige for å ivareta både lokalsamfunn og infrastruktur. Lurøy kommune er spesielt sårbar for klimaendringer som fører til økt nedbør og mer ekstremvær. Med 80 % av kommunen dekket av hav og bosetning spredt over mange øyer og kystområder, kan levering av gode tjenester og sikring av pålitelig kommunikasjon påvirkes.

Kommunens geografiske bosetting forsterker behovet for pålitelig digital infrastruktur. Tilgang til stabil og rask digital kommunikasjon, som fibernett, bredbånd og mobildekning, er avgjørende for at alle innbyggere skal ha like muligheter, uansett bosted. Dette er ikke bare viktig for innbyggerne som er avhengige av digitale tjenester, men også for å støtte næringslivet, utdanning, helsevesen og beredskapstjenester.

Bedre digital tilkobling vil kunne bidra til at kommunen blir mindre avhengig av sjøtransport, spesielt når dårlig vær hindrer båttrafikk. I tillegg kan den digitale infrastrukturen være avgjørende i krisesituasjoner, der rask kommunikasjon er nødvendig. Mobildekningen har allerede blitt merkbart bedre de siste årene, men enkelte områder i kommunen har fortsatt ikke tilfredsstillende dekning. Fremtidig utbygging og forbedring av den digitale infrastrukturen bør derfor være en sentral strategi for å styrke Lurøy som en moderne og godt tilkoblet kommune.

Forebygging og fremtidsorientert planlegging er viktig for å være godt forberedt på klimaendringer. Lurøy kommune bør vurdere å integrere klimahensyn og miljøfaktorer i alle deler av planleggingen, inkludert arealbruk, infrastruktur og beredskap. I tillegg til å tilpasse seg dagens klima, kan kommunen ha et langsiktig perspektiv som også tar høyde for konsekvensene av en varmere og mer våt klode.

Rekruttering og kompetanse

Rekruttering, kompetansebygging og stabilitet er avgjørende for at Lurøy kommune skal kunne tilby tjenester av høy kvalitet og sikre kontinuitet i utviklingen. For å oppnå dette må kommunen utvikle en strategi som både bevarer eksisterende kompetanse og tiltrekker ny. Konkurransen om arbeidskraft, særlig innen helse, oppvekst og tekniske tjenester, er stor, og kommunen konkurrerer både på nasjonalt og regionalt nivå, i tillegg til at vi møter utfordringer fra nabokommuner og det private næringslivet. Spesielt er det krevende å rekruttere sykepleiere, leger, ingeniører, lærere og ledere i alle tjenesteområder.

Næringslivet i Lurøy, med sin sterke akvakulturnæring, spiller en viktig rolle i å tiltrekke og utvikle kompetanse i regionen. Næringen bidrar ikke bare til økonomisk vekst, men også til samfunnsutvikling som kan gjøre kommunen mer attraktiv for arbeidskraft. Ved å styrke samarbeidet mellom næringslivet og kommunale tjenester, legge til rette for etablering av nye bedrifter og fremme innovasjon, kan man skape flere arbeidsplasser og øke tilflyttingen til kommunen. Dette samspillet mellom næringsutvikling og tjenestetilbud kan bidra til å gjøre Lurøy kommune mer konkurransedyktig i kampen om kompetent arbeidskraft.

Rekrutteringsutfordringene i Lurøy gjenspeiler trender nasjonalt og i Nordland fylke, hvor kampen om spesialisert arbeidskraft er særlig tøff for mindre kommuner. Konkurransen fra privat næringsliv og større byer som Bodø og Mo i Rana gjør det ekstra viktig for kommuner

som Lurøy å utvikle målrettede og bærekraftige strategier for å møte både dagens og fremtidens behov.

Innen helse- og omsorgssektoren er det betydelige utfordringer med å rekruttere personell med høy kompetanse, spesielt sykepleiere. Sektoren er i en nødvendig omstillingsprosess som søker å tilpasse seg både en aldrende befolkning og endrede forventninger i samfunnet. Et gap mellom befolkningens forventninger og kommunens faktiske kapasitet forsterker presset. Økt fokus på forebyggende tjenester er derfor avgjørende. Prinsippet om "best effektive omsorgsnivå" (BEON) og omsorgstrappen er retningsgivende, med mål om å styrke brukernes evne til å leve selvstendige liv og mestre egen hverdag.

Innen oppvekstsektoren er rekruttering en kritisk utfordring spesielt med en aldrende arbeidsstyrke. For å sikre et godt og stabilt tilbud av høy kvalitet, vil det være behov for flere kvalifiserte lærere, pedagoger og miljøarbeidere. Spesielt er behovet for støtte innen psykisk helse tydelig. Gode oppvekstvilkår er en forutsetning for trivsel og tilhørighet i lokalsamfunnet. Ved å legge til rette for kvalitetsutdanning, trygge læringsmiljøer og sosiale arenaer skaper Lurøy kommune grunnlaget for en bærekraftig fremtid der barn og unge kan trives og utvikle seg.

Innvandring representerer en betydelig ressurs for Lurøy kommune. Arbeidsinnvandring har allerede vist seg å være avgjørende for nasjonal og regional utvikling, og ved å utvikle målrettede strategier for rekruttering, integrering og språkopplæring kan kommunen bedre utnytte dette potensialet. Dette kan bidra til å dekke kompetansebehovene og samtidig berike lokalsamfunnet med kulturelt mangfold.

Regionalt samarbeid spiller en nøkkelrolle i å styrke kommunale tjenester og øke innbyggernes trivsel. Gjennom samarbeid med nabokommuner og regionale aktører kan Lurøy dele ressurser, kompetanse og erfaringer, noe som legger til rette for bedre tjenester og høyere livskvalitet. Slike partnerskap kan inkludere felles prosjekter innen utdanning, helse, infrastruktur og beredskap.

For å møte fremtidens behov må kommunen kombinere kortsiktige og langsiktige tiltak for bemanning. Interne strategier som mobilisering og utvikling av ansatte er viktige, mens eksterne tiltak vil kunne hjelpe kommunen å fremstå som en attraktiv arbeidsgiver.

Boligsosialt arbeid

Boligsosialt arbeid er et viktig tema for kommunene, særlig i møte med økende sosialt utenforskap og de kravene som følger av ny lovgivning på boligsosialt arbeid. Lurøy kommune står overfor flere utfordringer knyttet til å tilrettelegge for vanskeligstilte på boligmarkedet, samtidig som det stilles krav til fagkompetanse og forsvarlig oppfølging av tjenestene. Ifølge «Lov om kommunens ansvar på det boligsosiale feltet» defineres vanskeligstilte som personer som ikke kan ivareta sine egne interesser på boligmarkedet, og derfor trenger bistand til å skaffe eller beholde en egnet bolig.

Lurøy kommune har opplevd en økning i antall henvendelser om boliger for vanskeligstilte, spesielt i akutte faser hvor det er behov for nødbolig. I tillegg ser man en økning i antall personer som mottar hjelp fra psykisk helsetjeneste, samt et høyere antall utbetalinger av økonomisk sosialhjelp, bostøtte og startlån. Den økende forespørselen om mottak av flykninger bidrar også til et større behov for tilpassede boligtilbud.

Kommunen har et ansvar for å sikre samarbeid på tvers av sektorer, slik at tjenester koordineres og behovet for ordinære og tilpassede boliger til vanskeligstilte blir tilstrekkelig

ivaretatt. For å imøtekomme utfordringene på det boligsosiale området, må det utvikles langsiktige og systematiske løsninger.

Økonomisk sårbarhet er også en utfordring. Tallene som viser innbyggere i vedvarende lavinntekt og barn som bor trangt samsvarer med fylkesgjennomsnittet, men understreker likevel behovet for økt tilrettelegging og økonomisk støtte. Kommunen har allerede etablert ordninger som bostøtte og startlån for å hjelpe sårbare grupper med å få tilgang til boliger.

Med dagens organisering er det ikke realistisk å opprettholde den nåværende strukturen uten omfattende omstillinger. For å møte disse utfordringene må Lurøy kommune utvikle tydelige strategier og tiltak som er tilpasset både dagens og fremtidige behov.

Gjennom samarbeid på tvers av sektorer, målrettet ressursbruk og strategisk boligplanlegging, kan Lurøy kommune både møte kravene i boligsosialloven og sikre en trygg bosituasjon for sine innbyggere. Dette krever også at Lurøy arbeider med omstilling og fremtidsrettet planlegging av blant annet helsetjenester som kan tilpasses den desentraliserte bosettingen. Et slikt arbeid er viktig for å bygge et samfunn der boligsosial politikk er en nøkkel til bedre helse, livskvalitet og sosial inkludering.

Folkehelsearbeid

Lurøy kommune står overfor flere folkehelseutfordringer som både er et resultat av lokale forhold og nasjonale trender. Blant annet påvirker en aldrende befolkning og økt sykdomsbilde folkehelsen i kommunen. Samtidig er det store muligheter for å styrke folkehelsen gjennom målrettet innsats og tverrsektorielt samarbeid. Innbyggerne i kommunen har gjennom spørreundersøkelser og folkemøter uttrykt et sterkt ønske om flere møteplasser og aktiviteter som kan fremme sosial deltakelse og trivsel. Disse initiativene er avgjørende ikke bare for å heve livskvaliteten, men også for å fremme bedre helse og forebygge sykdom.

Den økende andelen eldre, spesielt personer med demens, er en tydelig indikasjon på befolkningsutviklingen i Lurøy. Prognosene viser at antallet personer med demens vil øke betydelig i årene som kommer, noe som vil føre til et økt behov for helse- og omsorgstjenester.

Folkehelseprofilen viser at mange eldre i Lurøy rapporterer høy livskvalitet. Dette understreker viktigheten av helsefremmende og forebyggende tiltak, som fysisk aktivitet, sosial deltakelse og tilrettelegging for at eldre skal kunne bo hjemme så lenge som mulig.

Innbyggerne i Lurøy kommune har også en høyere forekomst av sykdommer som KOLS, diabetes og kreft sammenlignet med landsgjennomsnittet, noe som medfører en betydelig sykdomsbyrde. Forebygging bør derfor prioriteres fremover.

Blant ungdom i Lurøy er psykiske plager blitt mer utbredte, og etterspørselen etter psykiske helsetjenester har økt. Lavterskeltilbud spiller en viktig rolle i å støtte de unge, men det er behov for ytterligere tiltak for å fremme sosial inkludering og forebygging, særlig gjennom skoler, fritidstilbud og andre arenaer. Folkehelseprofilen, og ungdomsundersøkelsen viser også at sosiale nettverk, møteplasser og aktiviteter har stor betydning for å fremme psykisk helse og trivsel blant ungdom.

Styrking av frivillighet og sosiale møteplasser vil kunne styrke samholdet og engasjementet i lokalsamfunnet. Ved å fremme disse elementene kan kommunen, i samarbeid med innbyggerne og frivillige lag og foreninger, bidra til å bygge en helhetlig strategi som sørger for at alle innbyggere føler seg inkludert og verdsatt. På denne måten kan det skapes et miljø der innbyggerne har gode livsbetingelser og en sterk følelse av tilhørighet.

Selv med utfordringene som Lurøy står overfor, finnes det store muligheter for å styrke folkehelsen. Kommunen har et rikt naturgrunnlag som kan brukes til å fremme fysisk aktivitet og rekreasjon. Universell utforming av turstier, gangveier og offentlige bygninger kan gjøre disse naturtilbudene mer tilgjengelige for eldre og personer med funksjonsnedsettelse.

Sosial støtte og deltakelse kan styrkes gjennom møteplasser og aktiviteter som engasjerer både unge og eldre på tvers av generasjoner.

Ved å bygge videre på de styrkene kommunen allerede har – som naturressurser, sosial støtte og lokalt engasjement – kan Lurøy fremme folkehelsen og redusere helseforskjeller. Gjennom tverrsektorielt samarbeid og innovasjon kan kommunen utvikle et aldersvennlig, inkluderende og helsefremmende samfunn som er tilpasset de unike forholdene i en øykommune.

Lurøy kommune har et rikt kulturliv og tilbyr et bredt spekter av fritidsaktiviteter som fremmer trivsel. Kommunens mål er at deltakelse i aktiviteter skal være lavkost for barn og unge, og at man skal jobbe for å redusere sosiale forskjeller.

Gjennom en styrking av både kulturtilbud og tilrettelegging for møteplasser, samt bedre tilgang på grønne områder, kan Lurøy kommune bygge et inkluderende samfunn. Her vil både fysisk helse og psykisk velvære bli fremmet, samtidig som kultur og sosial deltakelse blir en sentral del av hverdagen for alle innbyggere. En helhetlig tilnærming som kombinerer forebygging, tilrettelegging og styrking av eksisterende tjenester er nødvendig for å møte de langsiktige utfordringene.

Kommuneorganisasjon

Lurøy kommune som virksomhet står overfor utfordringer når det gjelder å tiltrekke seg og beholde kvalifisert arbeidskraft. Rekrutteringsproblemene handler ikke bare om lønn, men også om tilgang på kompetanse, et godt arbeidsmiljø og muligheter for faglig utvikling. Kommunen må konkurrere med andre arbeidsgivere som ofte kan tilby bedre økonomiske betingelser eller større faglige miljøer. Dette stiller krav til en arbeidsgiverpolitikk som fokuserer på trivsel, utviklingsmuligheter og inkluderende ledelse. I tillegg må kommunen tilpasse seg endrede forventninger fra nye generasjoner, som søker mer fleksibilitet, moderne teknologi og en positiv arbeidskultur.

For å møte disse utfordringene har Lurøy kommune flere forutsetninger som kan gi dem et konkurransefortrinn. Kommunens plan for rekruttering og kompetanse legger vekt på kunnskapsbaserte og strategiske metoder for å styrke organisasjonen. Det systematiske arbeidet med medarbeiderundersøkelser, lederutvikling og kartlegging av sluttårsaker viser en bevissthet om nødvendigheten av datadrevne beslutninger. Dette gir kommunen et godt grunnlag for å identifisere forbedringspotensialet og jobbe målrettet for å skape en mer stabil og attraktiv arbeidsplass.

Digitalisering representerer en stor mulighet for å effektivisere arbeidsprosesser og redusere presset på en begrenset arbeidsstyrke. Gjennom teknologiske løsninger kan kommunen optimalisere driften og frigjøre ressurser til mer komplekse og menneskeorienterte oppgaver. Dette kan være avgjørende i en situasjon der tradisjonelle rekrutteringsmetoder alene ikke løser arbeidskraftutfordringene. I tillegg kan digitalisering gjøre kommunen mer attraktiv for yngre arbeidstakere som forventer moderne arbeidsverktøy og effektive prosesser.

Et styrket samarbeid med utdanningsinstitusjoner og økt tilstedeværelse på rekrutteringsarenaer er også viktige tiltak. Kommunen har allerede strategier for å tiltrekke seg lærlinger, tilby praksisplasser og delta på karrieremesser. Likevel kan dette arbeidet

intensiveres for å sikre at Lurøy kommune oppfattes som en attraktiv arbeidsplass tidlig i karriereløpet til unge arbeidstakere. Internasjonal rekruttering kan også være et nøkkeltiltak for å tette kompetansegapene, men dette krever et bevisst fokus på integrering og tilrettelegging for utenlandsk arbeidskraft.

For å lykkes i denne omstillingen bør Lurøy kommune fortsette å styrke sin posisjon som en attraktiv arbeidsgiver. Dette innebærer å videreutvikle gode belønningssystemer, legge til rette for kompetanseheving og sørge for et arbeidsmiljø som oppleves som inkluderende og stimulerende. Slike tiltak vil kunne bidra til å redusere turnover og skape en mer stabil og robust arbeidsstyrke.

Konklusjon

Kommunens desentraliserte struktur representerer både en utfordring og en styrke. Spredt bosetning og små fagmiljøer skaper sårbarhet og utfordrer blant annet rekrutteringen, men samtidig utgjør dette en sentral del av Lurøys identitet. Lurøy bør nøye vurdere hvorvidt denne strukturen er bærekraftig og hensiktsmessig på lang sikt. Allerede i dag er det betydelige utfordringer med rekruttering på flere områder.

Gode tjenester forutsetter stabilt personell, og hyppige utskiftninger øker behovet for opplæring, noe som gjør dagens struktur krevende å opprettholde.

Manglende forutsigbarhet i ferge- og hurtigbåttilbudet skaper også store utfordringer for innbyggerne. Forsinkelser og kanselleringer reduserer kommunens attraktivitet og livskvalitet, siden pålitelig transport kan være avgjørende for trivsel og stabilitet. Uforutsigbare reisetider øker pendlingskostnadene og gjør hverdagen mer krevende for både innbyggere og arbeidstakere.

Kommunale tjenester påvirkes også negativt av upålitelig transport. Dette gir høyere driftskostnader og mindre effektiv ressursbruk, noe som svekker kvaliteten på tjenestene som tilbys. For å sikre balanserte tjenester, stabil arbeidskraft og redusert rekrutteringspress, trengs en helhetlig og muligens ny tilnærming.

Kommunen har en overordnet visjon for all sin virksomhet: "Å skape gode levevilkår for innbyggerne i Lurøy, bygd på kvalitet, trygghet og trivsel". Kvalitet, trygghet og trivsel er grunnleggende forutsetninger for å skape en attraktiv og bærekraftig kommune.

I arbeidet med kvalitet, trygghet og trivsel bygger Lurøy kommune et solid fundament for fremtidig vekst og utvikling. Kommunens helhetlige tilnærming sikrer en balansert utvikling der naturressurser, innbyggernes trivsel og økonomisk verdiskaping forenes i en felles visjon om et bærekraftig samfunn.

Basert på analysen skal Lurøy satse på følgende områder:

- *Kvalitet, verdiskaping og bærekraftig utvikling*
- *Trygge lokalsamfunn*
- *Trivselsfremmende kommune*

